

Flinterwille. Tot en met 2008 werden 40 nieuwe soorten voor dit gebied waargenomen en kwam het totaal op 231 soorten.

Wat is er nadien gebeurd. Konden opnieuw nog nieuwe soorten worden vermeld? Het zal natuurlijk steeds moeilijker worden. 2009 was een teleurstelling. Tijdens de waarnemingsavonden in dat jaar konden geen nieuwe soorten worden opgetekend. In 2010 was het weer raak, 3 nieuwe soorten op 20 juli:

- *Lycophotia porphyrea* – Granietuil. De soort leeft op struik- en dopheide. Deze waardplanten komen in bescheiden aantal in het gebied voor.

- *Nonagria typhae* – Lisdoddeboorder. De naam zegt het al, zijn voorkomen is gebonden aan lisdoddesoorten en die zijn volop aanwezig in het gebied.

- *Chiasmia clathrata* – Klaverspanner. De waardplant is klaver en luzerne.

En dit jaar 2011 was er weer succes. Op 7 mei heb ik samen met Andy Saunders in het gebied gelicht en konden we 2 nieuwe soorten verwelkomen:

- *Agrotis ipsilon* – Grote worteluil. Deze trekvlinder is elk jaar vrij gewoon en gebonden allerlei kruidachtige planten en grassen.

- *Harpya milhauseri* – Draak. Deze tandvlinder is vooral gebonden aan eik en berk en volgens de literatuur in met name bosachtige gebieden. Ik ben dan ook benieuwd of we deze soort in de toekomst meer zullen aantreffen. Totaal zijn nu dus **236** soorten voor dit gebied bekend geworden.

Natuurramp treft het Fochteloöerveen

Judith Bouma

De grote droogte in combinatie met de relatief hoge temperaturen zorgden voor een extreem voorjaar.. De droogte betekende niet alleen een vervelende periode

voor de flora en fauna, maar ook het gevaar voor brand werd met de dag groter.

Tweede Paasdag, 25 april, 's morgens vroeg werd de brand in het Fochteloöerveen gemeld bij de brandweer. De brand zou desastreus kunnen worden in het kurkdroge unieke hoogveen gebied.

De brand woedde aan de Drentse kant, de Bovensmilde

kant. Wat verderaf van het centrale deel van het hoogveen. Er is meteen groot materieel ingezet door de brandweer, maar ook loonbedrijven en boeren hebben hun uiterste best gedaan. Het gebied is erg moeilijk toegankelijk voor brandweerwagens, maar de tractoren konden die plekken bereiken met water gevulde giertanks. De zich wijzigende windrichting speelde de blussers parten,

waardoor ook een deel van het bos in Veenhuizen eraan moest geloven. In de middag is besloten om twee helikopters van defensie in te zetten die met een zogenaamde bucket water uit een nabij gelegen zandafgraving haalden. Branden ten behoeve van een vruchtbare grond was voeger niet vreemd. Het seizoen waarin dit plaatsvond was niet de periode dat de Kraanvogels nesten hadden, evenals de Paapjes en Roodborsttapuiten en de Blauwborstjes om maar een paar soorten te noemen. Hierdoor werd het een ramp, de meeste nesten hadden immers al eieren. Reptielen zijn ook verloren gegaan, naar schatting honderden.

Een bijkomend probleem is het nat houden van het hoogveengebied. Door een dammenstelsel wordt het water `binnen` gehouden, zou het dammenstelsel er niet zijn, dan zou het gebied droogvallen doordat het water naar omliggende gebieden kan stromen. Een deel van de damwanden is verloren gegaan en inmiddels wordt het hersteld zodat de unieke flora en fauna weer als daarvoor kan settelen. Brand meester werd pas twee dagen later gegeven vanwege doorsmeulende plekken onder de Veenmoslaag.

Mede dankzij de blushelikopters is het bij 100 hectare gebleven wat verloren ging.

In 1992 is er ook bij een brand 100 hectare van het Fochtelooërveen verloren gegaan, in 2006 en 2007 was het kleinschaliger en bleef het bij respectievelijk anderhalve- en één hectare. De ramp zoals in 1687 waarbij droogte en storm zorgden voor enorme branden in venen in Groningen en Friesland, waarbij behalve vonken ook turven door de lucht gejaagd werden, werd ons bespaard.

Na de eerste regenbuien, eindelijk, werd het troesteloze aanzicht snel groener. De grassen spotten de grond uit.

Door de droogte waren al twee Kraanvogelnesten geplunderd, maar ook een Kraanvogel viel ten prooi! De predatoren konden door de drooggevallen plas het nest bereiken. Een derde paartje zat vlak bij de brand, is niet direct getroffen daardoor, maar heeft door de commotie het nest verlaten. Negen jaar op rij jonge Kraanvogels, dit jaar worden helaas geen jongen voortgebracht.

De bomen zijn zo goed als kaal, maar hebben in de toppen nog een paar blaadjes. De boomstammen zijn meestal eenzijdig zwartgeblakerd en er staat inmiddels alweer veel jonge heide. De reptielen zoeken hun plekjes om de jongen ter wereld te brengen, de vogels zochten meteen alweer het gebied op en alles is groen van de grassen. De vlinders vliegen,

maar er is weinig nectar te halen na de brand. Volgend jaar zal het weer beter zijn en lijkt alles grotendeels zoals voorheen. Het Pijpenstro zal moeten gaan verdrinken ten behoeve van andere typische hoogveen flora, doordat de

damwanden het water weer vast kunnen houden, Veenmossen zullen weer aangroeien en het leven zal in dit gebied weer opgepakt worden.

Het was een alles verwoestende ramp, gelukkig niet in het centrale deel van het hoogveengebied waar de Veenhooibeestjes vliegen en zich voortplanten. Mijn monitoringroute valt buiten het getroffen gebied, maar ook in het verbrande gebied zullen ongetwijfeld wel Veenhooibeestjes gevlogen hebben.

Er zullen tevens nachtvlinders of de rupsen hiervan verloren gegaan zijn. Daarvoor is, zover mij bekend, geen monitoring in dat gebied. Dat de heide weer opkomt is voor veel vlinders uiteraard van groot belang als zijnde de waardplant dan wel de nectarbron.

Door droogte en onachtzaamheid (of opzet) kan er een ramp plaatsvinden zoals deze. Een voorstander van ramptoerisme ben ik niet en ik heb dus ook geen beelden hiervan. Het herstel daarentegen spreekt me wel aan en dat volg ik zo nu en dan. Mocht U meer willen lezen of beelden bekijken kunt U altijd nog op de site kijken: <http://www.fochtelooerveen.info/natuurrampen.php>

Twee weken na de brand

Ruim drie maanden na de brand